

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Tenyészszünk házinyulat.

Irta: *Prolector Securitalis.*

A hústáplálék árának rohamos emelkedése mellett minden arra bivatott tényező azon kérdés megoldásával foglalkozik: hogyan lehetne a terhesebb fizikai munkát végző, de anyagi javakkal szűken rendelkező embereket olcsó és mégis kellő tápértékkel bíró élelmezéssel ellátni? A nagyobb városokban ezen fontos kérdés hatásai alatt lóhúsmészárszékek és tengeri halat árusító csarnokok keletkeztek s ezek a bajon némileg segítettek is; de az ellenszenvet, melylyel épen a kisebb jövedelmű emberek viseltetnek a lóhús és a hal iránt, alig tudják leküzdeni. Pedig a lóhús körülbelül 30%-kal, a közepes tengeri hal 50%-kal olcsóbb mint a leggyengébb marhahús.

A vidéken a helyzet még előnytelemesebb s ma már a távol vidéken is csak az élhet jutányosan, aki nem csak fogyasztó, hanem termelő is.

Évekkel ezelőtt a csendőrségi őrsökre nézve még előnyösnek mutatkozott a sertésbuzálás, de a mai sertés- és tengeri-árak mellett már a gazdálkodásnak ezen egykor oly szépen jövedelmező ága is nagyon kérésessé vált s a hústáplálék majdnem egyedül a baromfira szorítkozik, melynek tenyésztése még mindig jövedelmezőnek mutatkozik.

Itt tehát elérkeztünk azon kérdéshez, hogy vajjon a baromfitenyésztés mellett a házinyultenyésztés a hústáplálék érdekében nem mutatkozik-e előnyösnek? E kérdésnél is elsősorban az előítéletet kell leküzdeni.

Belgium évente több mint hat millió kikészített házinyulbort szállít Angliának s ezek temérdek húsa — mintegy 25 millió kilogramm — mind az országban lesz elfogyasztva. Franciaországban évente 25—30 millió frankra becslik csak a kalapkészítéshez felhasznált házinyulszórt. S ily rengeteg mennyiségű állat húsa mind az országban lesz elfogyasztva. Párisban naponta 10,000 házinyul kerül vásárra.

De Páris előkelő vendéglőinek étlapjain is állandóan ott áll a «Caisse de filets de lapereau» vagy a «Croquettes à la Richelieu» és senki sem fog azon megütközni, hogy ezek házinyulból készült csemegék.

S a házinyul tenyésztése terén minden csendőrségi

őrs, mely egy kis kerttel rendelkezik, lehet termelő é fogyasztó is.

Maguk a tenyészketrecek hordókból, rakaszokból, olcsó deszkákból és lécekből könnyen házilag előállíthatók és nagyon kevés helyet foglalnak el. S a táplálékot majdnem egyedül a konyba és kert hulladékai szolgáltatják. Répa, burgonya, káposzta, saláta, kenyérmaradékok, főzelékek, lóhere, fű s télen széna, kevés zab vagy árpa. Ez utóbbiak beszerzési árát már a nyul bőre fedezi s így a hús majdnem ingyen marad. És ez a hús 0.5% kal több fehérvérét, tehát fölapanyagot tartalmaz, mint a sovány marhahús, 1.5%-kal többet, mint a sovány borjú-, sertés- vagy baromfihús és 4.5%-kal többet mint a húsosabb tengeri halak.

És az étlap változatossága tekintetében is elég, ha felemlitem, hogy egy kezemben lévő kis szakácskönyv 32 különféle étel készítmódját házinyulból sorolja fel.

Értékének megvilágítására még felhozom, hogy az összes s a legdrágább szörmeneműek is házinyul szörméljéből lesznek hamisítva, hogy szőreből kalapokat és úgynevezett teveszőrszöveteket, kikészített bőrből keztyűket, cipőket és különféle bőrdíszműanyagokat készítenek, csontjait enyvfőzésre, ganáját kerttrágyának használják s hogy még a strassburgi libamájpastétom is nagybőre a házinyul májából készül. Egy szóval a hasznos kis állatnak minden porcikája értékesíthető.

Tudomásom szerint a horvátországi belovári szakasz őrsői már évek óta foglalkoznak a házinyultenyésztéssel. (Erdélyben már számos őrs tenyészt a házinyulat.)

Lássuk már most azon elveket, melyeket egy rationally nyultenyésztés érdekében szem előtt kell tartani.

Első elv itt is a takarékoság. Nem szabad költséges befektetéssel kezdeni; nem szabad oly fajokat beszerezni, melyek voltaképpen sportezelokra szolgálnak, tehát drágák, kényesek és kevésbé szaporik; de teves lenne megint az egészen apró fajokkal foglalkozni, mert ezek kevés húsuak s így a házi szükséglet céljaira nem alkalmasak. Emellett ez utóbbiakat nem lehet ketrecben tartani s szabadon tenyésztve sok kárt okoznak.

Az oly fajok keresztezései a legalkalmasabbak, amelyek öt kilogrammnál nagyobb súlyt nem érnek el, mert a nagyobbak nehézkesek, betegségekre hajlandosítottab-

Első magyar vill. óra
berond. hangszer-gyár
honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ooska és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

császári és királyi udvari szállító,
a os. és kir. közös hadsereg, a m. kir.
Ajanlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Argyezék minden hangszerről külön küldetnek. Magyarország legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára. 6

buk és kevésbé szaporák. A kisebb fajok közül különösen alkalmas az ezüstnyul, mert elegendő húst szolgáltat és hőre igen értékes. Igen alkalmas a kék bécsi óriásnyul (4—5 klgr.), továbbá a francia kosnyul (5 klgr.), végre a bécsi óriás és az ezüstnyul keresztetése.

Ezek a fajok hat hónapos korukban párosíthatók, 30 napig hordanak, legalább háromszor évente ellenek és egyszerre hat fiat nevelhetnek. Tehát évente 18 ivadékra lehet számítani. Miután azonban az első ivadékok már ugyanazon évben ellenek, így $6 \times 6 = 36$ és 18 egy évben egy nyulpártól 54 ivadékra lehet számítani; ami egyenként négy kilogrammal értékelve, évente 200 kilogrammot ad; vagyis egy négy főből álló őrsön két házinnyul 200 rupon át ad jó, egészséges és majdnem ingyen hústíplőleket.

Ketreczekhez a kereskedésekben olcsó árért beszerezhető rakaszokat vagy csomag-hordókat lehet használni és ezek a fedél helyén sodronyhálóból készült ajtóval zárhatók el. De olcsó, úgynevezett széleszakkából és szejléczekből házilag is lehet emeltes ketreczeket előállítani és a felső ketreczeket ezementburkolattal ellátni, hogy a vizelet keresztül ne hatoljon. Egy-egy ketrecz 90 cm hosszú, 70 széles és 60 magas legyen és egy ketreczben 1—1 apa- vagy anyaállat és legfeljebb hat fióka helyezendő el. Ahol lehetőség, egy bekerített kifutó alkalmazandó. A nemesebb fajok nem túrnak. Ivó- és étkezésként olyanok használandók, melyeket felidőnteni nem lehet. Alomul széna, szalma, tőzeg használandó, legcélszerűbb a ketreczeket egy zárt, de világos szinben, vagy istállóban elhelyezni, hogy nyáron a meleg, télen a hideg ellen védve legyenek.

Ételve a nyulak naponta 2—3-szor és mindig egyforma adagokban lesznek és a ketreczek tisztántartásán kívül más munkát nem igényelnek.

Október hóban Bécsben egy nagyarányú nemzetközi házinnyulkiállítás volt, mely az egész a tenyésztéssel, táplálással, hasznosítással összefüggő anyagot bemutatta és a kiállítási vendéglőben kizárólag a házinnyul húsból készült ételek lettek kiszolgáltatva. Egy ily ebédet végig ettem és mondhatom, hogy az a leginycenebb igényeket is kielégíthette.

A bécsi helyi Polsterer-féle gyár, mely a Futingerele kutyalepényt is gyártja, a kiállításon mutatta be a „Primus”-nak nevezett házinnyul-táplálékát, melynek 100 kilogrammja 26 koronába kerül. Az összes kiállított nyulak zöld táplálékon kívül csak a tápanyagot kapták. Összetétele: morzsolt zab, búzaliszt, répa, aromatisztos növények, tápsó és különösen a csontképzést fejlesztő anyagok.

Magyarországon a házinnyul-tenyésztők Budapest-szallaghegyi telepén lehet tenyészállatokat beszerezni és ugyanott lesz egy tenyésztési utasítás is kapható.

A bajtársiasság ápolása.*

Irtó Preszly Lőrénd csendőrfőhadnagy.

A bajtársiasság fogalma és szükségessége.

A bajtársiasság katonai jellemvonás, egy hatalmas érzés, melynőlfogva a csendőrség minden tagja testületünk aktív tagjának érzi magát. A közös célokért küzdőket szorosan egymáshoz fűzi, e nemes viszonyokban egyesíti, szeretetben, egymás gyöngéi iránti türelmességben egybeforrasztja.

A közös élethivatás, a közös sors, az egyenlő jogok és az egyenlő kötelességek, a felettünk uralkodó közös törvények és katonai szabályok egy és ugyanazon behatások alá és helyzethez helyeznek valamennyiünket és egyaránt odahatnak, hogy a közöttünk fennálló ellentétek elmosódjanak, a különbségek elenyészessenek, és egy egészséges és erős egésszel hozva létre, az egyéni érdemnyesülés mellett a nagy egésszel, a csendőrtestület érdekeinek érvényesülésével is biztosítja.

A bajtársiasság mély és áldásos hatást gyakorol minden katonai lelkületre, vonzó erejével hatalmába kerít valamennyiünket és megtanít arra, hogy akaratainkat és céljainkat miképpen egyeztethetjük össze az össz javával és céljaival.

A bajtársiasság egyesíti az egyéni érdekeket és helyezi azokat az össz-érdek alá. Ereje éppen azért nagy befelé és imponáló kifelé, mert nemcsak csendőrtestületünket, hanem az egész hadsereget, mint egy egységes, harmonikus, összetartozó és egygyéforrt tömeget állította be az állam és a társadalom nagy gépezetébe. Innen van az, hogy a bajtársiasság életető eleme és legerősebb forrása nemcsak a testületünknek, hanem a hadseregnek is, mert felülemelkedve mindeneken, képes volt egy táborban tartani az együvé tartozókat, képes volt diadalmas érvényesülésre tudni segíteni azt a nemes törekvést, hogy minden egyes a nagy összesség érvényesülésében és boldogulásában keresse a magát.

A bajtársi érzés és a bajtársi viszony ápolására különösen a csendőrségnél nagy szükség van, mert testületünk érzés és gondolkodás tekintetében egymással annyira ellentétes elemeit, erkölcsi felfogásban és jellemvilágban annyira különböző tagjait ez az érzés, ez a viszony forrasztja a legerősebben egymáshoz, ez a viszony egyesíti ugyanazon eszményi bajtársi viszony közösségébe. Közös célokért küzdő, közös célokért szolgáló, közös élethivatást betöltő bajtársunk látunk bajtársainkban, vonzódnak egymáshoz testvér módra és sokasom a szótfelesztő, hanem mindig csak az összes-hűs, összetartó szálakat igyekezzünk megtalálni ebben a hatalmas érzésben, az összetartozandóság érzésében. Ez az érzés emel fel mindannyiunkat magasra csend-

* A csendőrtiszt szolgálati és magánélete című műből.

Ha fáj a feje ne tévesszék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát** mely 10 perc alatt a legmarkosabb migrént és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén, Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Képek a szerbek által megszállott Durazzóból. — Durazzo látképe a kikötővel, a város mögötti hegyekről nézve.

örhivatásunk nemesebb megismerésébe, ennek az érzésnek segélyével tudjuk összeegyeztetni minden vágyunkat, törekvéseinket, örömeinket és bánatunkat, és tudunk vállvetve, férfiasan, a bajtársiasság érzete által megerősítve, önfehlődően küzdeni területünk érdekeiért.

Ez a kapocs, a bajtársiasság kell, hogy átfogja az egész csendőrlégénységet és ennek a fenséges érzésnek birtokában kell keresnie az egyesnek boldogulásában a testületünk előrejutását és megerősítését.

A csendőr életében is hatalmas és éltető érzés a bajtársiasság, mert csupán ennek segítő erejével tud uralkodni a maga önző törekvésein.

Ennek a felemelő, hatalmas erőnek ápolása, gondozása és fejlesztése képezze minden csendőr nemes célját; tegye azt egészen a sajátjává, vonzza és szorítsa ezt a nemes érzést egész szeretetével magához és ne veszítse el ezt az értékes kincset egész életén át!

A bajtárs jogai és kötelességei.

A bajtársiasság, az összetartozandóság érzése mindannyiunk összetartása és egy cél felé törekvése, a közszellemnek és egyetértésnek is a lényege. Ez pedig egyesíti az erőket; az erőben rejlik a hatalom, és amely testületben annak tagjai egyesült erővel dolgoznak az összesség javára, ott a legnehezebb feladatok is könnyen megoldhatók.

A bajtársiasságnak talán egy katonai testületben sincs olyan nemes jellege, a bajtárs jogai és kötelességei nem olyan szépek, nem olyan nagyok és komolyak, mint a csendőrségnél!

Azt a nemes hivatást, amely egy négy-öt tagból álló csendőrorszra vár, a bajtársiasság, az összetartozandóság érzete nélkül nem is lehetne méltóan betölteni és eredményesen szolgálni. Annak a néhány embernek csak akkor nagy az erkölcsi súlya és az erkölcsi ereje, ha összetart, ha szívükben a bajtársiasság fészkel, ha bírák egymás szeretetét és egymás becsülését.

A bajtársiasságra sehol sincs olyan nagy szükség, annak sehol sincs olyan nemes rendeltetése, mint testületünknel. Ez teszi a csendőröket testvérekké, mert megosztva egymás között a szeretetet, megosztják a nélkülözéseket, a fáradalmakat, sőt az állandó életveszélyt is. És éppen ez a folytonos életveszély — mely között leélik életüket — köti őket olyan szorosan, olyan tartósan, olyan bensőleg egymáshoz.

A bajtársiasságnak nemcsak a hasonló rendfokozatnak és rangnak között kell meglegnie, hanem az előjárók és alárendeltek, a följebbvalók és alantosak között is. Bajtársiasság tekintetében válaszfalak és korlátok nem alkothatók közöttünk. A viszonyunk olyannak kell lennie, mint egy családban a jó testvérek közötti viszony. A fiatalabb ragaszkodjék az idősebbhez, ne feledje, hogy tanításaira, tanácsaira, támogatására sokszor rászorulhat; fogadja azokat köszönettel; viseltessék idősebb bajtársai iránt illő tisztelettel és figyelmességgel;

az albuszkeséget győzze le és hajoljon meg az öregebb előtt; ne szégyelje, hogy ő a fiatalabb és tapasztaltalambb; ismerje el az idősebbek előjogait, hajoljon meg azok élettapasztalata előtt; emberi gyarlóságaival szemben legyen sokszor elnéző és türelmes és vizsgálja azt is, hogy melyik idősebb bajtárs magatartása olyan, amelyet ő példaképpen állíthat maga elé. Ha az idősebb bajtársak között olyanokat fedez fel, kik az életet kellő komolysággal felfogni nem képesek, akik megbízhatlanok és könnyelműek, ezekkel szemben bár ridegen nem kell elzárkózni, de óvatos tartózkodásra van szükség.

Az idősebb bajtárs viszont pártfogolja a fiatalabbat, álljon oldala mellett, mint nemeslelkű, jóindulatu barát; tanítsa, vezesse, nevelje a jóra; szeresse, mint jó testvér a másikat; őrizze őt meg minden eséltis, minden baj és főként minden veszélytől még akkor is, ha ő maga veszélyben forogna. Az idősebb bajtárs törekedjék bevezetni a fiatalabbat nem csupán a csendőrszolgálat kötelmeinek és azok mikénti helyes teljesítésének ismereteibe, hanem a derék csendőr egész életmódjába. Járjon mindig jó példával elől, hogy az a fiatalabb részére ösztönzésül szolgálhasson; igyekezzék őt megóvni mindazon kísértésektől, melyek az életben, főleg a keveset tapasztaltakra minduntalan leselkednek; figyelje ifjabb bajtársának életmódját, észjárását és gondolkodásmódját, erkölcsi felfogását és jellemvilágát; kísérje figyelemmel szokásait, barátait és barátinőt, társadalmi és pénzügyi viszonyait, s ha azt tapasztalja, hogy veszélyes vagy sikamlós útra tévedt, férfias nyíltsággal, bajtársi szeretettel óvja és védje meg őt. Az itélkezés, a könnyelmű adósságesimálás, a kártya, az aszszony már sok bajtársunkat kergetett a sirba és egy derék bajtársunk önzetlen, egyenes, becsületos és idejében való fellépése sok eltévelyedett bajtársat adott már vissza a testületnek és az életnek.

Bajtársunkat ért előléptetés, előny, díszecet és kitüntetés felett csak örülnünk kell, irigyeknek nem szabad lennünk, sem amiatt kiesinyes bosszankodást táplálni magunkban; viszont a saját személyünkkel szemben elfogultaknak vagy elbizakodottaknak sem illik lennünk, mert az önzés, az irigység, a gög vagy saját értékünk túlbecsülése nemtelen emberi tulajdonságok.

Egyeneslelkűség, nyíltszívűség vezessen bennünket mindenkoron bajtársainkkal szemben, mert az alattomoság, a rosszindulat, a köszivűség, a részvétlenség nem méltók egy komoly katonához.

Előfordulhat, hogy egy bajtárs segítségünkre, gyakran pénzbeli segítségünkre szorul. Előbbi esetben bajtársunkon feltétlenül segíteniünk kell, mert az nekünk becsületünkre válik, pénzbeli támogatás kérése esetén azonban jól gondoljuk meg, hogy tényleg szüksége van-e arra és ne bozzunk áldozatot ott, ahol egy könnyelmű vagy arra nem méltó bajtárs pénzbeli támogatása valóságos könnyelműség. Ha biztosak vagyunk abban, hogy egy bajtársunk arra nem méltó, hogy őt

HA KÖHÖG, HASZNÁLJON AZONNAL
HURUTPASZTILLÁT!!
mely a legmunkosabb köhögést is azonnal elűszéri. 1 doboz 50 fill.
3 doboz 1 K 20 f. Kapható mindenütt. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykovács.

Reuma, csúsz, kőszvény, mindennemű mozgásból eredő
fájdalmat párszori használat után megszüntet a Gerő-féle
MENTHOL REUMASZESZ
Ára 1 kor., 3 üveg 2 K 50 fill. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykovács.

Képek a szerbek által megszállott Durazzóból. — Utezi jelenet Durazzóban.

pénzzel segítsük, ezt — sajnálatunk kifejezése mellett — hozzuk neki tudomására.

Ha egy bajtársunk pénzbeli segítséggel támogatásunkra volt, első, legfőbb, feltétlen és becsületbeli kötelességünknek ismerjük azt, hogy fizetésbeli ígéretünknek eleget tegyünk, amint csak módunkban áll. fizessük vissza neki a kölcsönkért és kölcsönkapott összeget, nehogy jó tett belyébe rosszat kövessünk el, jóságért pedig hálátlansággal fizessünk.

Ha bajtársunkat öröm éri, osszuk azt meg vele. de ne hagyjuk magára különösen akkor, ha balszerencse vagy csapás sújtja. Különösen ez utóbbi esetben ne hagyjuk magára, mert egy szomorúságba került embernek a legnagyobb szüksége van a vigaszra, a részvétre és a szeretetre. Ilyen esetekben még olyankor is fel kell őt vigasztaló, bátorító és erősítő sorainkkal keresni, ha tőle távolabb vagyunk.

Bajtársak között ha vagyunk, tartózkodjunk olyan dolgok fargyalásától, mely bánthatná vagy sérthetné egy másik bajtársunknak az érzékenységet vagy a személyét. Ez sem finomság, sem figyelme-ség, sem tapintatosság nem volna tőlünk. Épen úgy kerülendő más fegyvernembeli altisztek vagy legénység előtt az olyan nyilatkozatok tétele, mely őket kicsinyítené. Ezzel az ember nemesak magának árt, mert rontja vele a saját tekintélyét, hanem az ilyen meg gondolatlanság a testületi szellemre és annak igazságos elbírálására is káros és hátrányos lehet. Ha mással valamiben ellentétes álláspontra kerültünk, legyünk tartózkodóak ítéletünk megadásában és tartsuk tiszteletben másnak a véleményét és meggyőződését, anélkül azonban, hogy a magunkét feladnánk.

A szolgálaton kívüli érintkezéseknél az előzékenység, a tapintatosság, a jó modor, a szívélyesség szerzik meg és biztosítják számunkra fiatalabb bajtársaink ragaszkodását és az idősebb bajtársaink becsülését és szeretetét.

Ha egy őrsön idegen őrsbeli vagy fegyvernembeli altiszt vagy csendőr fordulna meg, azokat tisztelettel kell fogadni s ha az őrsön több időt töltenek, vendégszeretőknek kell velük szemben lenni. Ez jó benyomást kelt azok bensőjében, alkalomadtán iparkodni fognak figyelmességünket viszonzni, a körünkben töltött időre és személyünkre pedig mindenkor kedves és kellemes emlékezéssel fognak gondolni.

Az altisztek és a legénység közötti jó, bajtársias viszony előfeltétele az, hogy az altiszt ne nézze le a bajtársát, de viszont a legénység se találjon az altiszt bajtársias magatartásában és leereszkedésében jogot a tiszteletlen bizalmaskodásra. Nem szabad feledni, hogy tisztelet tiszteletet, bizalom bizalmat szül.

Az igazi bajtársiasságot az „egy szív, egy lélek”-kel jelölhetem meg. Ha helyesen fogjuk fel, ha jogait és kötelességeit átértjük és átérezzük, mindenesetre meg-

szerezzük számunkra bajtársaink szeretetét és becsülését, növelni fogjuk testületünkben a közszellem és egyetértés erejét és ezzel emelni fogjuk testületünk tekintélyét.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Kiállítások.

A kiállítások, melyeknek az a céljuk, hogy a szellemi és gazdasági élet termékeit és munkásságát közszemlére és közbírálatnak tegye ki, újabb keletűek.

Az aténi Naukratisz különös egyik művében leír egy feoyes ünnepséget, melyet Krisztus előtt a második században Ptolemeusz rendezett. Az ünnepen fényűzési czikkeket, főleg egyiptomi ruhát, bútort, értékes edényt, drága kelmét mutattak be, tehát inkább a büszség czélzattal rendezték és semmi nevelő vagy oktató hatása nem volt, sőt a műipar tökéletesítése nézőpontjából sem nyújtott tanulságot. De mivel ez az első gyűjtemény, mely a szemléleti módszert szolgálta s melyet nyilvános szemlére tettek, azt lehet a kiállítások őseként említeni.

A későbbi időkben a velencei kalmárok kirakodóvásárjai, melyeket nagy ünnepségek alkalmával rendeztek s melyeknek hasonló czélzatuk volt, említhetők, mint kiállítási kísérletek.

A középkorban a nagyvásároknak szintén olyan jellegük volt, hogy rajtuk egy ország vagy vidék különleges termékei, gyártmányai ismertekké és kedveltekké válhattak.

Érdemes megemlíteni, hogy XI. Lajos francia király két bankárt küldött Londonba, hogy a kiválóbb francia műtárgyakból, gazdasági és ipari termékekből eladó czélzattal kiállítást rendezzenek.

Az első valóságos kiállítást a francziák rendezték a XVII. században. Ez a francia festészeti és szobrászati akadémiának a Palais Royal udvarán és folyosóján 1673-ban rendezett kiállítása volt, melyet azután évenként megújítottak.

1793-ban 929 résztvevővel szintén a francziák rendeztek szépművészeti kiállítást a Louvre termeiben.

Mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi kiállítást, ez ágak szervezetlensége, a közlekedés hiánya s a bizonytalan nemzetközi helyzet miatt a francziák csak 1798-ban rendeztek először s ekkor is nemzeti érületre kellett támaszkodniok. A fölszólítás ugyanis így szólt:

— A francziák bámulatba ejtették Európát harci sikereikkel és most kell, hogy hasonló buzgalmat mutassanak a termelés, ipar és kereskedelem terén a béko nagy művében.

Az első nemzetközi kiállítást szintén a francziák akarták rendezni 1848-ban, de a politikai viszonyok és a báhorús idők viharai miatt a terv dugába dőlt.

Az első nemzetközi kiállítást az angol királyi művészeti, ipar- és kereskedelmi társaság ezernyolcszázötvenegyben rendezte Londonban. A kiállításra diplomáciai úton tizenhat országot hívtak meg. A kiállítók száma tizenhét ezer, a látogatóké hat millió volt. Az összes bevétel tizennyolcz millióra, a tiszta nyereség öt millióra rúgott. Hazánk ebben az időben súlyos gazdasági és politikai napokat élt és csak boraival keltett némi föltűnést.

A francziák 1855-ben, Napoleon herozeg elnöklésével rendeztek kiállítást. Magyarországhól csak a gyűjtő,

BUTOR

késspénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRUT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 89—59.

BUTOR

Képek a szerbek által megszállott Durazzóból. — Durazzó főutczája.

vonta magára a látogatók figyelmét, de ez is mint osztrák találmány szerepelt.

Az 1862-iki londoni kiállítást után a francziák 1867-ben fényes nemzetközi kiállítást rendeztek, melynek összes költsége huszonhárom és fél millió frank volt. Az uralkodók közül megjelentek: királyunk, az orosz czár, a porosz király, a szultán, a belga, bajor, württembergi, svéd, portugál, görög, holland királyok, a velszi herceg, az olasz és japán trónörökös, az egyiptomi alkirály.

— Az 1867-iki világiállítás meteor volt, tündöklő, de mulékony egy olyan égbolton, mely leborulhat e melyet megtéphetnek a viharok — mondja egy egykori leírás.

Magyarország itt sem vett részt hivatalosan, de gözmalmi lisztjével, kenderével és boraival föltűnést keltett.

Az oktatás- és nevelésügy először az 1873-iki bécsi kiállításon szerepelt. Itt a negyvenkétezer kiállító közt háromezer magyar is szerepelt, kiknek több mint fele, kitüntetésben részesült. A kiállítás főlemesztett huszonkilencz milliót, míg a bevétel csak öt millió volt, tehát súlyos deficittel járt. Látogatóinak száma hét millió volt.

1871-ben az északamerikai Egyesült-Államok, 1878-ban pedig ismét a francziák rendeztek kiállítást; a meghívott barminczhat állam közül csak Németország nem vett részt. A kiállítás ötvenöt millió költségével szemben a bevétel huszonhárom millió frank volt, a látogatók száma pedig tizenhat millió. Magyarországot mint állam ezen a kiállításon szerepelt először, de Ausztriával közös területet kapott, melyet a kvóta arányában osztottak föl.

Az első spanyol világiállítás 1888-ban volt, tizenegy millió költséggel, 25 állam részvételével.

Az 1889-iki francia kiállítás, mivel a forradalom százéves évfordulójára rendezték, hivatalosan inkább a közvélemény kiállítása volt. Ekkor építették az Eiffel-tornyot.

1900-ban negyven állam részvételével ismét világiállítást rendeztek a francziák. Ezen Magyarország megfélelő módon szerepelt. Kiállítói számára nézve a harmadik helyen állott és Ausztriával körülbelül egyenlő területet foglalt el. A zsüri tagjai közt ötven magyar szerepelt. Kiállítóink 1431 kitüntetését hozták haza, melyek közül Grand Prix 161, aranyérem 264, ezüstérem 390, bronzérem 366, elismerő oklevél 250 volt.

Azóta a kiállítások száma csak szaporodott a jóformán nincs olyan iparág és foglalkozási kör, a melynek kiállításai ne lettek volna.

* * *

A mesterséges drágakő.

Egy francia vegyész, Moisson volt az első, a kinek 1893-ban sikerült vegyítse a szén és vas elektromos kemenczében való összeolvastása és a megolvastott tömeg nagy nyomás alatt való birtelen lehűtése után apró szemcséjű, alig fél milliméter átmérőjű valódi gyémántot előállítani. Legújában Boltonnak teljesen új úton sikerült a gyémánt mesterséges előállítását.

Bolton már hosszabb idő előtt azt észlelte, hogy a higanygőzök bebotása alatt a szénbhidrátok, a milyen például a vízgáz, alkotórészeikre, hidrogénre és vegyítse a szén bomlanak és ez a szén mikroszkopikus csekély fénylő kristályokban kiválik, a melyek a valódi gyémánttal azonos tulajdonságúak. Az ilyen módon kiváló kristály mennyisége azonban oly csekély, hogy

vegyelemezni nem lehetett. A kristályosodó anyagoknak tudvalevően az a tulajdonsága, hogy az úgynevezett anyakristályon tovább nőnek. Bolton ezen a módon megkísérelte a kristályok nagyobb számban való tenyészését. E célból negyven centiméter hosszú és két centiméter átmérőjű, alul zárt üvegben, a melynek belső falát hígított vízvegyoldattal bekente és a melyre rendkívül finom valódi gyémántport hintett, csekély mennyiségű nátrium-amalgámot hozott. A gyémántpor oly finomságú volt, hogy még 68-szoros mikroszkopikus nagyítás mellett is alig volt jobban észlelhető. Bolton az ily módon előkészített üvegbengert négy hét tartama alatt 100 fok hőmérsékletű vízfürdőben kezelte és a nátrium-amalgám felületéig erő üvegcsővön át állandóan lassan áramló nedves vízgázt vezetett az üvegben. Erre a gyémántpor az üveg faláról lekerült, alakosan megtisztította és a gyémántkristályokat újra 68-szoros nagyítás alatt megvizsgálta. Az eredmény feltűnő volt, mivel kezdetben a kristálytalan gyémántpor a nátrium-amalgámból kiváló higanygőz behatása alatt fényes kristályokká változott, a melyek súlya azonban alig volt egy milligramm. A kristályok vegyelemzése tehát ismét lehetetlen volt. Az ily módon előállított kristályok mindazáltal tényleg valódi gyémántok. Ennek bizonyítékául szolgál, hogy a leirt módon nyert gyémántkristályok áramló oxigénben hevítve, vagy pedig szódával összeolvastva nyomtalanul eltűnnek. Ez a tulajdonsága csakis a valódi gyémántnak van.

A gyémánt mellett elsősorban a rubinnak és zafírnak van nagy értéke. Ezek a korundcsoportba tartoznak, mely csoport összes tagjainak vegyi összetétele az alapanyagra való tekintettel teljesen megegyező, mert valamennyi átlátszó kristályos agyagföldből áll, tehát ugyanolyan anyagból, mint a melyből a cserépedény készül. Az agyagföld nem átlátszó alakban is kristályosodik, a mely alakját korundnak nevezik, ezzel szemben a rubin és zafír nemeskorund név alatt ismeretes. Az abszolút vegyítse nemeskorund szintelen, mint a gyémánt, a szép színeket tulajdonképpen tisztátalanságoknak köszönheti. Néha a gyémánt is előfordul színes alakjában, de a mi a gyémántnál kivétel, az a nemeskorundnál úgyszólván szabály. De minthogy ez a szín a tulajdonképpeni vegyi összetételtől nem függ, igen különböző színezésben fordul elő, mely színezések viszont a kövek váltakozó árát okozzák.

Ez idő szerint csak a rubin színeződését okozó anyag mibenlétéről vagyunk teljes biztosságban. Kékes-vörös színét igen csekély króm-oxid okozza. A króm-oxid krómnak és oxigénnek vegyülete, ez a vegyület azonban tisztán nem fordul elő. Azt hiszik, hogy a többi nemeskorund is, de különösen a színes zafír színűket fémvegyületeknek köszönhetik; bizonyos azonban még nem sikerült megállapítani.

Ezek ismerete után nem volt nehéz a rubinnak mesterséges úton való előállítása. Agyagföldet megolvastunk, kevés króm-oxidot adunk hozzá és a megolvastott anyagot kristályosítjuk. Ez a földadat látszóan sokkal könnyebben volt elérhető, mint a gyémántnak mesterséges úton való előállítása, mert az agyagföld már ezer foknál olvad és már az első kísérlet is sikerülni látszott. Az olvastott anyag krómoxid bozadása után sötétvörös színű lett és kristályosodott is. Csak hogy a nyert kristályok homályosak, tehát közönséges korundok voltak.

Ez első eredményes kísérleteket a sèvres-i porcellán-

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kőszet gyárosnál
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legújában beszerese hatékony összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fecskék, 6k. m. kir. szab. Polgár-féle sörvőkötők, gummibaranyák stb. stb. — Képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küld az üzletvezetésért, csak megadandó, mily tárgy szükségeltetik.

Ez a hirdetés
bekezdése az
10% ártudak-
mánya Csendőrs.
Lapok olvasóinak.

gyár igazgatója, Edelman 1848-ban végezte, a kinek sikerült valóságos rubinokat előállítani, azonban nagyobb rubin előállítását czélzó kísérletei sehogysem sikerültek. Végre 1880-ban egyszerre csak Svájczból igen nagy rubinokat hoztak forgalomba, melyekről szakemberek azt állították, hogy mesterséges kövek. Csak sokkal később sikerült ezt az állítást be is bizonyítani, a mikor is megismerték az eljárást is, mellyel azokat előállították. Az eljárás abban állt, hogy kis rubin hulladékokat platina-csészében megolvasztottak, a mikor is a hulladékok egybeolvadtak és így nagy, úgynevezett rekonstruált rubint nyertek. Ezeket természetesen nem nevezhetjük mesterséges rubinnak és ámbár szépségük sohasem kifogástalan még ma is nagy mennyiségben hozzák forgalomba. Az egyes hulladékok sohasem egyenlő alapszintűek, ezért a kövek zavarosak és felhősek, a mi értéküket nagyon csökkenti.

KÉPEINKHEZ.

Képek a szerbek által megszállott Durazzóból.

Lapunk egyik közeli számában már megemlékeztünk arról, hogy a szerbek a törökök elleni hadjárat során Durazzót, Albánia egyik kikötő városát is elfoglalták és be is rendezkedtek ott mindjárt otthonosan.

Amint a jelen számunkban közölt képek mutatják, a háborus viszonyok által megzavart durazzói lakosság már teljesen beleélte magát az új helyzetbe, folytatja rendes foglalkozását. Az ellenséges szerbekkel pedig, ha belső érzésükben talán nem is rokonszenveznek, de a külső érintkezésben, legalább látszólag, szépen meg egyeznek. Különben is nekik most hallgatniuk kell, nem tiltakozhatnak semmi ellen, mert miut legyőzött, meghódított népnek csak annyi jogaik vannak, amennyit a győztes szerb sereg hozzájárulásával érvényesíthetnek.

A fárasztó háborusok miatt teljesen kimerült szerbek pedig, az időközben megkötött fegyverszünet megnyugtató hatása alatt, győzedelmes babéraikon pihenve, zavartalanul élvezik az édes semmittevés gyönyöreit; sétálnak, szórakoznak Durazzó utcáin, felkeresik a külföldi üzleteket s bizonyára számos durazzói emléktárgyat visznek majd magukkal haza, ha a londoni konferencia határozata értelmében esetleg el kell hagyniuk a kék Adria partjait.

HIREK.

Erzsébet Francziska főhercegnő czíme. A honvédelmi miniszter úr 1912. évi 11823/eln. számú rendelete szerint, Ő császári és apostoli királyi Felsője folyó évi szeptember hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy Erzsébet Francziska főhercegnő Ő császári és királyi Felsőjét a gróf Waldburg-Zeil-Lustenau-Hohenems György főhadnagygyal kötött házasságában is a császári és királyi Felsője czimzés illeti meg.

Értesítés. Horváth Endre, a „Helyesírás szótár” szerkesztője értesíti a jelzett mű megrendelőit, hogy a szótár az ígért időre nyomdai technikai okok miatt nem jelenhetett meg, hanem az 1913 január havában okvetlenül szállíttatni fog.

Megtámadott csendőr. Fekete Ferencz kiskunhalasi pótlóidomítóosztálybeli csendőrt december 15-én este Kiskunhalason Bondri Miklós ötödmagával megtámadta. A megtámadott csendőr támadói ellen karddal védekezve, azok közül Bondri Ferenczet fején vágva, súlyosan megsebesítette.

Ellenszegülés. Vas Lajos őrsvezető ez. őrmester, december 17-én Bozsor krassó-szörénymegyei községben Manzur Lajos ottani lakos ellenszegülővel szemben annak könnyű sérülésével végződő kardfegyvert használt.

Kérelem. Szücs János, Sáros megye Kurima községben állomásozó csendőr ez. őrmester, kéri a VI. számú csendőrkerület állományaiba tartozó Hideg Lajos csendőr ez. őrmestert, kivel október elején Budapesten a 87. sz. rendőrszobán volt elhelyezve, hogy czimét fontos okból vele közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

A könny. A könny főalkatrésze a víz. E víz azonban nébány századrész szerves alkotmányt, továbbá konyhasót, foszforsavas meszet és nátrót is tartalmaz. Ha a könnycsepp megszárad, alkatrészek maradnak, melyek nagyító alatt hosszú keresztbe helyezett vonalak hálózata mutatják. A könnyet egy mirigy választja ki, a könnymirigy. E mirigyből hat-hét rendkívül finom csatorna nyúlik ki. Ezek a csatornák azok, melyek a könnyedvet a szembe vezetik. A könny nemcsak bizonyos alkalmakkor s bizonyos körülmények között folyik. A szemnedv egész nap és egész éjjel, jóllehet alvás közben kevésbé bőven, csöndesen szívárog vékony vízrekeszeiből, s fénylőn terül el a pupilla és a szemgolyó fölületén, melynek azt a fénylő olvadékony és tiszta szint kölcsönzi, mely az egészségnek legjellemzőbb ismertetője. A könnynedv szabályos előmlését a szempillák eszközlik, melyek folyton összehúzódnak. A könnynek nemcsak azért kell szüntelenül folynia, mert a könnynedv igen hamar elpárolog, hanem azért is, mert két vékony cső, az úgynevezett könnypontok, melyek a szemnek az orr felé eső szögletében vannak, a könnyedvet elvezetik s a szem fénytelen lenne. Minden könnycsepp, miután a szempillákat elhagyta a hátsó orlyukba folyik. A könny haszna az állatokra nézve, különösen azokra, melyek a pornak ki vannak téve, mint például a madarak, igen könnyen érthető, ha meggondoljuk, hogy a szem tisztátalan és bomályos lenne, mint a rossz ablaküveg, ha a természet nem gondoskodnék nedvről, mely a szennyet lemossa. Itt ismét bámullhatjuk az ember tökéletes testi berendezését, mert azt tapasztaljuk, hogy ha valamely zavar vagy sérülés miatt a szemgolyónak több vízre van szüksége, hogy megtisztuljon, a természet bőséges könnyforráshoz nyúl. Ha tehát porszem vagy bogár kerül a szembe, a szem megéllik könnyel, mely szétfolyik, a fájdalomt csillapítja, sőt, ha a tárgy kicsiny, a levezető csatornán át el is távolítja. Ugyanez történik füst, erős fény, nagy hideg hatására. A könnyet néha erkölcsi vagy fizikai ok idézi elő. Ha a vér hirtelen tödül a fejbe, vagy idegizgalom lép föl, a könny is megjelenik. Ez utóbbi eset különösen a nőknél és gyermekeknel szokott előfordulni. Az ideges vagy vérmes férfi szintén könnyebben sír, mint a nyugodt és vérmérsékletű; ez utóbbiaknál nagy megindultság kell, hogy könnyre fakadjanak. Színészek, kik bizonyos helyzetekbe képzelik magukat, szintén sírnak. Így Rachel, a jeles francia művésznő oly szenvedelmesen sírt, hogy összes ball

gatóit sirásra fakasztotta. Duse Elconórán szintén megfigyelték, hogy annyira beleéli magát szerepeibe, hogy a sirást nem maszkirozza, hanem valóságos könny csillog meg szemén.

Czipő — suszter nélkül. A drótnélküli táviró mintájára van már suszter nélküli czipő is — tudniillik olyan czipő, a melynek sarkát, talpát kényelmesen lehet kicserélni suszter segítségével nélkül. Különleges eljárással végtelenül ellenálló és vízmentessé preparálják a felsőbőrt, a talpat meg a sarkot pedig akkor cserélik ki, a mikor épen tetszik. Sőt kicserélés közben felesleges levetni a czipőt s ilyen módon a bálteremből nyugodt lélekkel lehet hegymászásra indulni.

Ezeket a különleges czipőket Londonban máris 20,000 ember viseli és kísérleteznek vele a hadseregben is. Ha a találmány beválik akkor a czipőszükséglet felére csökken és egyúttal hanyatlanak a czipőárak is s végképen vége a szegény suszteroknak.

A világ legmagasabb városai. Az emberek alkalmazkodó képessége a különböző égbajlati viszonyokhoz szinte csodálatraméltó. Az új világban vannak olyan városok, a melyek néhány ezer méternyi magasságban fekszenek a tenger színe fölött. Huanciscu Boliviában 4100 méternyi. Potisi 4000 és Oruro 3800 méternyi magasságban fekszik. A legmagasabb város, a 13,000 lakosságú Cerro de Pasca 4350 méternyi magasságban fekszik a tenger színe fölött. Peruban sok város 1500—3500 méter magasságban és a 30,000 lakosságú Cuzi 3500 méter magasságban fekszik. A 100,000 lakosságú Santa-Fé 2645 és a 300,000 lakosságú Mexikó 2300 méternyre fekszik a tenger színe fölött. Afrikában és pedig Abessziában 3 város: Aksum 2300, Gondor 2273 és Amober 2500 méternyi magasságban fekszik. Európában Graubündenben van egy Ginf nevű község, mely 2113 méternyi magasságban fekszik.

A legtökéletesebb férj. Egy ohioi lap a világ legtökéletesebb férjét keresi és nagy díjat tűzött ki annak a nőnek részére, a ki ezt a mintaférjet be fogja mutatni. A lap szerkesztője, a ki a díjat kifizette, azt írja, hogy a díjat csak azért merete ilyen nagyra szabni, mert meg van róla győződve, hogy az egész világon ő a legtökéletesebb férj, a mit azonban felesége nem igen akart elbinni és így a pályázattal ép ezt szeretné neki bebizonyítani. J. P. Pearson asszony, egy James Pearson nevű amerikai milliomosnak a felesége azonban a díjat most magának követeli, mert szerinte, neki van a világ legtökéletesebb férje. Férjének leginkább kiemelkedő tulajdonságai a következők: önzetlen, bü, nem féltékeny, állhatatos, bátor, szíve tiszta, jókedvű, engedelkeny, okos és munkaszerető. Pearson asszony 15 év óta van férjével és ez idő alatt férje sohasem dohányzott, se nem ivott, se nem kártyázott. Nem ismeri a féltékenységet, semmitől és senkitől nem fél és valóságos mintaképe a házastársai büségnek. Mindezek alapján Pearson asszony igényt tart a díjra és ha minden úgy is van, a hogy elöadja, hát meg is érdemli.

Ingyen utasok. Az Egyesült-Államok földjének nagy méretei igen sok embert csábítanak arra, hogy ezt a széles területet keresztül-kasul bejárják. A kóborlók, angol néven a hobók túlnyomó része földhöz ragadt szegény ember a ki gyalogszerrel vándorol. A kóborló azonban ha csak szerét teheti, kiveszi a részét a vasúti utazásból is, és mivel jegyét megfizetni nem tudja, a legleleményesebb módon segít magán. Volt már eset arra, hogy a hobó a vasúti kerekek között fekvő rugók közé deszkát dugott és azon ülve robogott tovább. Más alka-

lommal az összekapcsolt személykocsik közötti részen lapult meg erősen, kényelmetlen helyzetben. Az az eset, hogy az ingyenes utazó a vasúti teherkocsi tetején lapul meg, a mindennapi történetek sorába tartozik. A vasutak tehetetlenek ezekkel az ingyenes utazókkal szemben, de különben is szemet hunynak rajta, mert a hobó rendesen becsületes ember, a ki, ha fizetni nem tud, de kár sem okoz, sőt adott esetekben szívesen segít a vasúti alkalmazottaknak. Ezek az utóbbi utasok, a kik a viteldíjat szolgálattal rójják le, különlegessége az Egyesült-Államoknak, mert más helyütt ritka eset, hogy valaki ilyen módon akarjon utazni.

Cselédbajok Amerikában. Az amerikai cselédbajokról már több ízben jött hír, de mindent felülmulnak a most nyilvánosságra került hivatalos jelentés adatai. A jelentést, mint Newyorkból jelentik, Robinson newyorki iparfelügyelő terjesztette Gaynor polgármester elé s ezzel kezdődik: Kerestetik százezer cseléd havi száz márká bérrel. Mindent megtesznek a cselédszerzés dolgában, de még azt sem tudják elérni, hogy a legszerényebb igényű newyorki háziasszonyok kérésének eleget tegyenek. A középosztályhoz tartozó valamennyi urinő kénytelen ma a saját kezével elvégezni a házimunkát, mert még heti hét-nyolc dollár fizetésért sem kap cselédet. Hogy az amerikai leányok zöme miért menekül, mint ők mondják, a konyha börtönéből a gyári műhelyekbe, arról Robinson ezt írja: A cseléd nem tarthat udvarlót s a hol megtűrik, ott is ferde szemmel néznek a derék ifjura. A cseléd munkájának soha sem szakad vége s mince szabad ideje. A gyári műhelyekben a leányok munkaközben összeülhetnek és énekelhetnek. Ezek aztán a házimunkát megvetik és lealacsonyítónak tartják. Az a leány, a ki gyárban vagy egyébütt dolgozik, az lady; a háznál csak egy lady van, a háziasszony, a többi cseléd. Robinson jelentése végén kijelenti, hogy a cselédmizériát csak abban az esetben lehet enyhíteni, ha a háziasszony a cselédjét csak néhány órára szerződötteti és aztán szabadon ereszti. Hogy vajjon ebbe belemennek-e a ladyk, az igen fogas kérdés. Alig hisszük.

Vörös macskák. Az angol Nemzeti Macska Egylet a napokban nyitotta meg ez évi macska-kiállítását a londoni kristálypalotában. A kiállítás szennázciója, a mennyiben benne néhány vörös színű macska is szerepel, szakértők szerint a világ leggyönyörűbb állatai. Gazdájuk H. Cook kisasszony, a ki megtagad minden felvilágosítást arról, hogy ezek a macska-drágaságok minő keresztezésből származtak. Annyi bizonyos, hogy a kiállítás minden látogatója el van ragadtatva a vörös macskáktól, a melyek mellett az orosz fajú kék macskák, a milliomos hölgyek eddigi kedvenczei — elbűnhatnak. A jury elnöke, Louis Wain kijelentette, hogy soha életében ezeknél remekebb macskákat nem látott. Színük tűzvörös és sötétvörös keverve, minden másszínű sáv vagy folt nélkül, a farkuk szintén vörös, bosszú és bozontos, a szemük mintha izzó fényt lövelne szét. Az első díjat fogják megnyerni a barna szíamí és két orosz angora-cziczák előtt. Hogy kinek a birtokába kerülnek, ezt nem tudni még, mert az angol főúri hölgyek örült módon versengenek értük.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad. Levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

S. csendőr. 1. Nem viselhet egyenruhát. 2. Igen. A bélyegeket lapunk javára bevételszlettük.

Nagymaros. Ha leszerel, nem vihet magával semmit.

1000. Nézetünk szerint nem kötelezhető.

N. É. Miután a testületet nem hagyhatja el, kérdése nem időszerű.

Rózsa. 1. Igen. 2. Nem tudjuk még. 3. Nem.

G. J. Budapest, VII. ker., István-ut 67.

S. L. Nézetünk szerint igen. Az eset elbírálása azonban a bíróság felfogásától függ.

Tudnivaló. Nagykoru, így szülői beleegyezésre nincs szükség.

Duna hajós. 1. A darabszámtól függ. 2. Beszámít. 3. Nézze meg a zsebkönyvet. 4. és 5. Katonai titok.

Kisduna. Olvassa el az 1907. évi 2., 19. és 49., az 1908. évi 31., az 1909. évi 2. és 48. számú lapunknak hasontárgyu üzeneteit.

Szolnoki csendőr. A vonatcsapatnál nincs ilyen rendfokozatu egység.

Tiszaparti. A vezénylést elrendelő belügyminiszteri rendelet intézkedik.

Vasúti. Postaszabályok gyűjteménye 3. rész, 502. oldal, d) pont; továbbá 6. pont, a) és b) alpontok.

S. J. 1886. Olvassa el az 1908. évi 23. és 29. számú lapunknak hasontárgyu üzeneteit.

Cs. L. csendőr. Kérheti, de hogy felveszik-e, nem tudjuk.

Kölcse. Elvállalt szolgálati kötelezettsége előtt nem léphet ki.

L. őrmester. Kérdéses rendelet csak az utcai előrusításra vonatkozik.

Havasi csendőr. Csak polgári perrel lehet segíteni.

Liptói csendőr. Nem veheti meg.

Gy. J. A m. kir. belügyminiszter ur intézkedni fog.

63. A családi pótlék illetékes.

Mosó. Kérdéses §-ban nincs csak polgári rendjelekről szól A hivatalvesztésre ítélt egyén elveszíti a katonaságnál szerzett rendfokozatát, valamint a katonai rendjeleit is!

1884. 1. Csak a legközelebbi hetekben lesz időszerű. 2. Nem köteles fizetni, mert nem „magánügyben”, hanem „egészségi tekintetből” van szabadságon.

Barna. 1. Nem járhatunk utána. 2. Miután alkalmasint csak az idén lett őrmester, nincs előjegyezve.

31. Illetékesnek látszik.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Előléptettek:

1912 december hó 1-ével:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Nagy József, Miklós János és Beke Sándor őrsvezető cz. őrmesterek, *őrmesterekké*;

Czinder János, Marosi Mihály, Pálfalvi Péter, Góz István, Szikler Ferencz, Szabó Antal, Szabolcsi Mihály és Jaksa István csendőr cz. *őrsvezető cz. őrmesterekké*.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Mihály Mihály csendőr, 1912 december 8-án;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Jaksa István őrsvezető cz. őrmester, 1912 november 21-én.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Sándor I. csendőr cz. őrmester, 3 drb., Nagy Kálmán csendőr 2 drb.; továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Karsai András őrsvezető cz. őrmester és Polgár József csendőr 5—5 drb., Máttyás Albert csendőr cz. őrmester és Magó Pál csendőr 3—3 drb., Anik János járőr-mester és Boda Miklós őrsvezető cz. őrmester 2—2 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítetttek.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

részvénytársaság

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadjunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betéte az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Szociálisan kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Voszunk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.